

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá způsobem, jakým byla v letech 2018–2019 a 2020–2021 v českém tisku rámcována sdělení, jež zpravovala o problematice užívání alkoholu. Důraz je přitom kladen na vzájemnou komparaci poznatků z obou výzkumných období, a to jak stran rámců, tak dalších studovaných proměnných, např. tématu, citovaného zdroje či vztahu pohlaví protagonistů sdělení a přítomného narativu (popřípadě narativů). Teoretická část práce pojednává o vlivu mediálního obsahu na veřejnou sféru, a to prostřednictvím deskripce fenoménu nastolování agendy. Posléze je představeno samotné rámcování, a to jednak perspektivou zmíněné mediální teorie nastolování agendy (jakožto její podmnožina), ovšem rovněž jako zcela autonomní jev. Jsou představeny rozličné náhledy na rámcování, jež jsou následně ilustrovány pomocí řady časoprostorově odlišných studií, které se explicitně či implicitně zabývaly mediálním rámcování alkoholové problematiky.

Analytická část sestává ze dvou metodických složek – kvalitativní a kvantitativní obsahové analýzy. Nejprve je užito analýzy kvalitativní, a to za účelem profilace specifických rámců, jejichž společným rysem je přítomnost konfliktu. Následně dochází ke kvantifikaci popsáných konfliktních narativů v obou výzkumných obdobích a ke vzájemné komparaci dílčích zjištění. Výsledky naznačují, že alkohol byl ve druhém výzkumném stratu, tedy během pandemie onemocnění covid-19, méně často vyobrazen jako zhouba, zatímco v roli opozice vůči zákonu a veřejnému pořádku či nudě naopak z hlediska zkoumaných narativů posílil. Stran souvztažnosti identifikovaných rámců a pohlaví protagonistů analyzovaných sdělení bylo zjištěno, že ženy jsou statisticky výrazně častěji spojovány s motivem selhání v roli rodiče. Naproti tomu muži jsou z hlediska kontextu užívání alkoholu ve srovnání s ženami častěji zobrazováni ve spojitosti s rebelií vůči společenským pravidlům. Z hlediska tématu dominovalo trauma, jedinou statisticky významnou změnu mezi oběma obdobími pak představoval pokles zastoupení motivu prevence. Na externí zdroj informací odkazovaly přibližně tři čtvrtiny analyzovaných sdělení, výrazně přitom dominovaly bezpečnostní a represivní složky státu. Poměr citovaných zdrojů se v závislosti na výzkumném období nezměnil.